

Žalmy: Zrcadla našeho života III.

Introit: Jan 12:46

Hlavní čtení: Žalm 103:8-18

1. čtení: Matouš 18:10-14

3. čtení: Titovi 2:14

ÚVOD

Milí bratři, milé sestry, myslím, že už nám Kniha žalmů stihla potvrdit, že je skutečným zrcadlem našeho života. Žalmisté nás svými písněmi i modlitbami vedli k tomu, abychom životem procházeli s Biblií v ruce. Vyjmenovali kdejaká dobrodiní, která jsme z Boží ruky přijali. A vyzvali nás k chvále Boží otcovské péče. Ale také otevřeně mluvili o různých obtížích lidského života: O nemocech těla i duše. A pak o lidech, kteří jsou vůči nám zlí. Dnes k těmto obtížím života přibude ještě jeden rozměr. A sice hřích. Náš vlastní hřích. Já vím... Kázání o hříchu se nám moc poslušat nechce. Ale žalmisté o něm mluví často. A proto se tomuto nepopulárnímu tématu vyhnout nemůžeme.

I) VŠICHNI JSME ZHŘEŠILI...

Bratři a sestry, všichni lidé zhřešili. Na celém širém světě není nikdo, kdo by byl bez hříchu, bez viny před Bohem. Tuto biblickou myšlenku, která nás sráží na kolena, známe především z listu Římanům. (Ř 3:9-23) Jenže apoštol Pavel, autor listu Římanům, toto své hluboké duchovní poznání opírá o Starý zákon. Konkrétně o dva Žalmy: 14 a 53, které jsou si podobné jako vejce vejci. Král David si v nich stýská nad celým lidským pokolením:

- ¹ *Bloud si v srdci říká: "Bůh tu není." Všichni kazí, zohavují, na co sáhnou, nikdo nic dobrého neudělá.* ² *Hospodin na lidi pohlíží z nebe, chce vidět, má-li kdo rozum, dotazuje-li se po Boží vůli.* ³ *Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo.* (Ž 14:1-3; srov. Ž 53:1-3!)

Někoho by mohlo napadnout: *A co David sám? Copak on nebyl hříšný? Nepovyšuje se náhodou tento král nad druhé lidi? O svých bližních mluví jako o hříšnicích, lomí nad nimi rukama – a sám se považuje za spravedlivého před Bohem?* No, nebylo by divu, kdyby se nám takové myšlenky honily hlavou. Tak to přece lidé dělají! Pohoršují se nad druhými, aby zakryli své vlastní vady a slabosti. Když někdo prohlásí: *Všichni kolem mě jsou jen samí lháři a podvodníci*, hned zpozorníme a řekneme si v duchu: *A co ty? Ty jsi čistý jak lilie, že?*

Ale to bychom Davidovi křivdili. Tento král je přece autorem Žalmu 51, asi nejznámější kající modlitby v celém Písmu. Vzpomenete si, jak ten jeho nářek začíná?

- ³ *Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti,* ⁴ *moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu!* (Ž 51:3-4:)

To je tedy smutné a hrozné biblické konstatování: Že my všichni jsme hříšní. (viz Ž 90:1-9!) My všichni jsme skrz naskrz prolezli hříchem. Mezi námi není ani jeden člověk, který by byl bez viny, který by byl před svatým Bohem spravedlivý.

A samozřejmě: Hřích má mnoho podob, mnoho projevů. V životě každého z nás se hřích projevuje jinak. U někoho více méně skrytě. Tedy tak, že o tom ví snad jen sám Bůh. A sem tam si toho všimnou nejbližší lidé kolem něj. U jiného zase naprosto otevřeně a zjevně. Píše se o jeho slabostech v novinách. Lidé se na jeho selhání dívají v televizi. Nikomu to neujde. / Někoho zase pro jeho hříchy lidé hromadně odsuzují. A pády dalšího naopak mnoho lidí omlouvá. / Někdo si svůj hřích uvědomuje. A jiný si ho zase nepřipouští. / Někomu hřích zničil celý život. A jiný se zuby nehty snaží, aby jeho viny neměly trvalý a nezvratný dopad na další léta jeho života. A zatím se mu to třeba daří.

Ať tak či onak: Stejně platí, že před Bohem jsme všichni hříšní. Hřích je překážkou, kvůli které nikdo z nás nemůže mít krásný vztah s Bohem. Protože Bůh hřích vidí. Bohu se hřích hnusí. Bůh odsuzuje hřích. A ve své blízkosti nesnese člověka obtíženého hříchem.

II) HŘEŠÍME SVÝM MYŠLENÍM

Bratři a sestry, abych nemluvil jen obecně... Podívejme se, jaké rozdílné podoby hříchu se v Žalmech vyskytují. Žalmy ví, že **my lidé hřešíme svým myšlením**. Žalm 73 mluví třeba o **závistí**. To je zrovna příklad více méně úspěšně skrývaného hříchu. Poslouchejme:

- ¹ *Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce!* ² *Avšak moje nohy málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty,* ³ *neboť jsem záviděl potřeštěncům, když jsem viděl svévolné, jak pokojně si žijí.* ⁸ *Vysmívají se a mluví zlomyslně, povýšenou řečí utiskují druhé.* ⁹ *Do úst nebesa si berou, jazykem prosmýčí zemi.* ¹⁰ *A lid se za nimi hrne lokat vodu plným douškem.* ¹¹ *Říkávají: "Což se to Bůh dozví? Cožpak to Nejvyšší pozná?"* ¹² *Ano, to jsou svévolníci: bez starostí věčně kupí jmění.* ¹³ *Tedy zbytečně jsem si uchoval ryzí srdce a dlaně omýval nevinností? (Ž 73:1-3.8-13)*

Tento modlitebník závidí zlým lidem. Lidem, kteří o sobě klidně budou říkat, že jsou věřící, ale jejich srdce je temné jako noc. Z Boha si nic nedělají. Bohatnou na úkor druhých lidí. Žijí si pokojně. A jsou dokonce velmi populární. Lid se za nimi jen hrne. A světe, div se: Těmto lidem žalmista závidí! Lidem, kteří podle Boží vůle nežijí! Lidem, kteří ožebračují své bližní – a zatím se jim vede dobře! Naštěstí pro žalmistu: Z Boží milosti a v Boží blízkosti prohlédne, jak hloupá a bezbožná byla jeho závist.

- ¹⁷ *Teprv když jsem vstoupil do svatyně Boží, pochopil jsem, jaký vezmou konec.* ²¹ *Když bylo mé srdce roztrpčené, když se jitřilo mé ledví,* ²² *byl jsem tupec, nic jsem neznal, jak dobytče jsem před tebou býval. (Ž 73:17.21-22)*

A teď už žalmista ví, co je v životě člověka nejdůležitější: Být Božím přítelem! Být Bohu blízko! I kdyby to mělo znamenat, že si úspěchu, pochvaly a pohodlí moc neužije.

- ²³ *Já však chci být ustavičně s tebou, uchopils mě za pravici,* ²⁴ *povedeš mě podle svého rozhodnutí a pak do slávy mě přijmeš.* ²⁵ *Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení.* ²⁶ *Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.* ²⁷ *Hle, ti, kdo se tobě vzdálí, zhynou. Ty umlčíš každého, kdo poruší ti věrnost.* ²⁸ *Mně však v Boží blízkosti je dobře, v Panovníku Hospodinu mám své útočiště, proto vyprávím o všech tvých činech. (Ž 73:23-28)*

Bratři a sestry, závist je skryté zlo, které chytří jedinci dokážou klidně celý život před druhými skrývat. Je to zlo, které může zůstat jen na úrovni myšlenek. V naší hlavě. A přece má žalmista potřebu o své závistí mluvit s Bohem. Vždyť on ví, že to je hřích, který Bůh vidí. Že to je hřích, který Bůh vidí velmi nerad!

III) HŘEŠÍME SVOU ŘEČÍ

Pojďme dál... K našim ústům. Žalmisté často zpívají o tom, že se **lidé proviňují vůči Bohu i vůči bližním právě svými rty**. Tím, co jim vychází z úst. Svou řečí. A některé biblické zpěváky tyto projevy hříchu přímo rozpalují do běla. Třeba David volá:

- ² *Hospodine, pomoz! Se zbožným je konec, berou za své věrní mezi lidmi.* ³ *Jeden druhého svou řečí šálí, mluví úlisnými rty a obojakým srdcem.* ⁴ *Kéž Hospodin zcela vymytí ty úlisné rty, jazyk, co se velkášsky chvástá,* ⁵ *ty, kdo říkají: "Náš jazyk převahu nám zaručuje, máme přece ústa. Kdo je naším Pánem?" (Ž 12:2-5)*

Ale není to jen žalmista, kdo si stěžuje na lidi, kteří hřeší svým jazykem. Je to i Bůh sám. Dobře si ta Boží slova teď poslechněme. Míří totiž na lidi, kteří o sobě klidně smýšlejí jako o křesťanech. Jen to na jejich životě a na jejich řeči není moc vidět:

- ¹⁶ *Ale svévolníkovi Bůh praví: "Nač odříkáváš má nařízení, proč si bereš do úst moji smlouvu?"* ¹⁷ *Ty přec nenávidíš kázeň, ty má slova za sebe jen házíš.* ¹⁸ *Spatříš zloděje a běžíš k němu, s cizoložníky máš podíl.* ¹⁹ *Ústa propůjčuješ k zlému, svůj jazyk jsi spráhl se lstí.* ²⁰ *Usedneš a mluvíš proti bratru, kydáš hanu na syna své matky.* ²¹ *To jsi dělával, a já jsem mlčel. Domníval ses, že jsem jako ty. Vznáším proti tobě obžalobu.* ²² *Pochopte to, vy, kdo na Boha jste zapomněli, ať vás nerozsápu a nikdo vás nevytrhne.* ²³ *Mne oslaví ten, kdo přinese oběť díky, ten, kdo jde mou cestou; tomu dám zakusit Boží spásu." (Ž 50:16-23)*

Jistě vás při těchto slovech napadli alespoň tři lidé, kteří mají problémy udržet svůj jazyk na uzdě. To tak bývá, že dobře vidíme chyby na druhých. Proto k těmto třem lidem přidejme ještě čtvrtého: Sami sebe. Protože každý z nás čas od času hřeší svými slovy a svým jazykem ubližuje bližním.

A proto slyšíme: Ten, kdo kydá hnůj na své bližní, Hospodina neoslaví. Naopak ho spíš rozčílí. A proto: Namísto zlých a pomlouvačných řečí na adresu tvých bližních, svými ústy Boha chval a jemu děkuj.

IV) HŘEŠÍME SVÝMI ČINY

A do třetice: **My lidé hřešíme samozřejmě i svými činy.** Ani to Kniha žalmů nezakrývá. Vzpomeňme alespoň krále Davida. Ten se zpovídá Bohu z toho, co učinil Chetejci Urijášovi a jeho ženě Bat-šebě. Bat-šebu si vzal k sobě do ložnice, protože se mu prostě líbila. Urijášovi nasadil parohy. A pak se ho pro jistotu zbavil – nadobro. (2S 11) To je strašné! Takových hrozných činů se žel i věřící někdy dopustí. Až tak daleko mohou někdy odejít z Božích cest! I věřící lidé mohou bloudit v úplné tmě a topit se v tom nejhlubším bahně. A samozřejmě: Neměli bychom se nad Davida povyšovat – jen proto, že jsme se třeba v životě nedopustili cizoložství a už vůbec ne vraždy. I naše jednání je totiž často v Božích očích zlé.

V) JAK S HŘÍCHEM BOJOVAT?

Bratři a sestry, jak z toho ven? Jak se vrátit na správnou Boží cestu? Jak se dostat z toho bahna hříchu? Hříšník David nám ukázal směr. S vypětím všech svých sil volá k Hospodinu. Úpěnlivě se domáhá Božího odpuštění. Vždyť mu ani nic jiného nezbyvá - než to zkusit u Hospodina, kterému není milosrdenství cizí!

- ³ *Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti,* ⁴ *moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu!* ⁵ *Doznávám se ke svému nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále.* ⁶ *Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu.* (Ž 51:3-6)

Kniha žalmů nám tedy jen nepředhazuje, že jsme hříšní. Nabízí nám také mnoho moudrých rad a užitečných příkladů, jak s hříchem bojovat. Jak nad ním vítězit. Jak se ho zbavit.

1) Ten první krok jsme slyšeli: **Svůj hřích si musíme uvědomit a Bohu vyznat.** Žalmisté často Hospodinu vyznávají, že jsou na tom špatně. Že potřebují, aby jim Bůh odpustil. Protože: Když svou vinu nevyznáš, pak začneš duchovně chátrat a nakonec zemřeš. Ale to není nic lehkého: Přiznat pochybení. Přiznat vlastní selhání. K tomu lidé potřebují Boží posilu, podporu Ducha svatého, aby toho byli vůbec schopni. Skutečné, niterné, opravdové vyznání svých vin – to je v posledku Boží dar, bratři a sestry! David jinde říká:

- ³ *Mlčel jsem a moje kosti chřadly, celé dny jsem pronaríkal.* ⁴ *Ve dne v noci na mně těžce ležela tvá ruka, vysýchal mně morek jako v letním žáru.* ⁵ *Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: "Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti." A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj.* (Ž 32:3-5)

A ještě si připomeňme ta známá slova Ž 130:

- ¹ *Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine,* ² *Panovníku, vyslyš můj hlas! Kéž tvé ucho pozorně vyslechne moje prosby.* (Ž 130:1-3)

Čím se tedy odrazíme ode dna, z toho bahna na dně propasti? Tím, že Hospodinu vyznáme svůj hřích.

2) Za druhé: Když Bohu opravdu vyznáme své viny, **pak nám Bůh dá prožít a vírou přijmout, že nám v Ježíši Kristu odpustil.** Ano, následky našich provinění pozorujeme v našich životech kolikrát ještě velmi dlouho. Někdy až do samého konce. Ale Bůh nám už hřích nepočítá! Kristus je přece všechny přibil na svém kříži. Kristus vzal na sebe prokletí našeho hříchu. A daroval nám spravedlnost, kterou přijímáme vírou v našeho Spasitele. A to je důvod k radosti před Bohem. Poslechněme si, jak žalmisté umí oslavovat, že se nad nimi Bůh smíloval:

- ¹ *Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt.* ² *Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá, v jehož duchu není zálužnosti.* ⁵ *Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: "Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti." A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj.* (Ž 32:1-2.5)

A ještě jinde:

- ⁶ *Tvoje milosrdenství, Hospodine, sahá až k nebi, tvoje věrnost se dotýká mraků. ⁷ Tvoje spravedlnost je jak mocné horstvo, propastná tůň nezměrná jsou tvoje soudy; zachraňuješ lidi i dobytek, Hospodine. ⁸ Jak vzácný skvost je tvé milosrdenství, Bože! Lidé se utíkají do stínu tvých křídel. (Ž 36:6-8)*

A do třetice:

- ³ *Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo ob stojí, Panovníku? ⁴ Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň. ⁵ Skládám naději v Hospodina, má duše v něho naději skládá, čekám na jeho slovo. ⁶ Má duše vyhlíží Panovníka víc než strážní jitro, když drží stráž k jitru. (Ž 130:3-4)*

3) A už slyším tu častou námitku: *No, tak jsi zhřešil. Vyznal jsi to svému Bohu. On ti to jako odpustil. A můžeš si zase žít, jak se ti zachce. Máš to ale v životě jednoduché, křesťánku...* To jsou časté námitky proti naší víře. Ale nejsou pravdivé. Bůh nám hřích odpustí. A to nás vede k radosti. Ale nejen k radosti z Boží nepochopitelné přízně. I k touze žít jinak. Nově, správně, dobře – před Bohem. Ten, kdo opravdově vyznal svůj hřích, ten, kdo radostně přijal Boží odpuštění, ten si z celého srdce přeje, **aby se napříště svým hříchům mohl vyhnout**. Aby se nevracel stále zpět. Aby se stále znovu nechytal do pastí hříchu. Aby v něm rostla Boží spravedlnost a Boží svatost. Ale za to je třeba Boha prosit! Žalmisté přímo žádají u Hospodina, aby směli napříště žít více v souladu s Božím slovem. Oni totiž moc dobře vědí, že takovou nápravu si sami nezajistí. To dokáže jen Bůh – ze své síly a ze své lásky. A tak David prosí:

- ¹² *Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. (Ž 51:9-11)*

A na jiné místě:

- ¹¹ *Hospodine, ukaž mi svou cestu, budu žít podle tvé pravdy, soustřed' mou mysl na bázeň tvého jména. ¹² Celým srdcem, Panovníku, Bože můj, ti budu vzdávat chválu, tvoje jméno věčně oslavovat, ¹³ vždyť tvé velké milosrdenství je se mnou; z nejhlubšího podsvětí jsi vytrhl mou duši. (Ž 86:11-13)*

4) A k tomu musíme přidat ještě poslední krok: Takový omilostněný a posvěcený hříšník **přeje všem lidem kolem sebe, aby prožili to samé, co on sám**. Aby zakusili Boží odpuštění. Aby se setkali s Boží laskavou tváří. Aby také přijali Boží posilu na cestě spravedlnosti. A tak žalmisté mluví o tom, že chtějí druhé lidi povzbuzovat k svatému životu před Boží tváří.

- ⁶ *Proto ať se každý věrný k tobě modlí v čas, kdy lze tě ještě nalézt. I kdyby se vzdulo mocné vodstvo, k němu nedosáhne. ⁹ Nebuďte jako kuň či mezek bez rozumu: toho zdobí ohlávka a uzda na zkrocení, jinak ho u sebe neudržíš. ¹⁰ Mnoho bolestí postihne svévolníka, toho však, kdo doufá v Hospodina, obklopuje milosrdenství. ¹¹ Radujte se z Hospodina a jásejte, spravedliví, plesejte všichni, kdo máte přímé srdce! (Ž 32:6-11)*

Anebo:

- ¹⁵ *Budu učit nevěrné tvým cestám a hříšníci navrátí se k tobě. ²⁰ Prokaž dobro Sijónu svou přízní, vybuduj jeruzalémské hradby. (Ž 51:15.20)*

Milí bratři a milé sestry, kdyby jen žalmisté věděli o Božím milosrdenství tolik, co víme my! Kdyby věděli, že Bůh kvůli našemu hříchu nechá zemřít svého drahého Syna na kříži! Kdyby poznali Boží laskavost tak plně, jak jsme ji poznali my! Kdyby směli žít s Pánem Ježíšem tak, jak s ním žijeme my, to by se teprve radovali! To by teprve jásali!

Modleme se: *Hoden jsi, Beránku, ty obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení na věky věků. Pane Ježíši Kriste, tebe my vzýváme a chválíme za to, že v tobě nám Bůh daroval úplné odpuštění, úplnou spravedlnost, úplnou svatost, úplný a věčný život. Vyznáváme ti pokorně, že v našem životě mnoho hřešíme. Je to s námi kolikrát velmi zlé. Jsme z toho smutní, nevíme si s tím rady. Sami jsme slabí a neschopní změny k lepšímu. Prosíme tě tedy, ať nám tvůj Duch dává sílu stále více se podobat tobě a žít jako ty. Amen.*